

Agúl ê Chimgiân

亞古珥 ê 箴言

1 Íhā sī lakeh ê kiáⁿ Agúl ê ōe; in sī SiōngChú ê békṣī.

Chitê lâng tūi Ithéel kah Ókah kóng,

2 "Góa pí chènghâng khah gûgōng,
góa mā bô itpoaⁿ lâng ê chhongbêng.

3 Góa bô óh tióh tìhūi,
tùi Chìsèngchiá mā it bû sóti.

4 Siáⁿlâng bat chiūⁿ thiń koh lóh lâi?
Siáⁿlâng bat kā hong chuchíp tī chhiú tiong?
Siáⁿlâng bat kā chuí pau tī saⁿ'á lâi?
Siáⁿlâng bat tiān tióh tē ê sì kék?

I ê miâ kiòchò siáⁿmih?

I ê kiáⁿ ê miâ kiòchò siáⁿmih?

Lí kám chai?

5 SiōngChú ê ōe ták kù lóng ū kengkòe chengliān,
I sī tâukhò I ê lâng ê tînpâi.

6 I ê ōe, lí m̄ thang kethiń;
biántit I ê chekpí lí, koh chíchhut lí sī teh kóng
péhchhát.

Kîtha ê Chimgiân

7 SiōngChú ah, góa beh kiû Lí nñg kiāⁿ sū;
tī góa sí chinchéng, kiû Lí m̄ thang kichoát góa.
8 Kiû Lí hō hiké kah péhchhát lîkhui góa hñghñg;
kiû Lí m̄ thang hō góa sànchhiah, á sī hógiáh,

1 以下是雅基 ê kiáⁿ 亞古珥 ê 話；in 是上主 ê 默示。

Chitê 人對以鐵 kah 烏甲講：

2 「我比眾人 khah 愚癡，
我 mā 無一般人 ê 聰明。
3 我無學 tióh 智慧，
對至聖者 mā 一無所知。

4 哪人 bat 上天 koh 落來？
哪人 bat kā 風聚集 tī 手中？
哪人 bat kā 水包 tī 襪 á 內？
哪人 bat 定 tióh 地 ê 四極？

5 祂 ê kiáⁿ ê 名叫做啥物？
6 祂 ê kiáⁿ ê 名叫做啥物？
你 kám 知？
5 上主 ê 話 ták 句 lóng 有經過精煉，
祂是投靠祂 ê 人 ê 藤牌。
6 祂 ê 話，你 m̄ thang 加添；
免得祂 ê 責備你，koh 指出你是 teh 講白賊。

其它 ê 箴言

7 上主 ah，我 beh 求祢兩件事；
tī 我死 chìn 前，求祢 m̄ thang 拒絕我。
8 求祢 hō 虛假 kah 白賊離開我遠遠；
求祢 m̄ thang hō 我 sànchhiah，á 是好額，

kantaⁿ sù góa kàugiāh ê chiāhmīh.

kantaⁿ 賜我夠額 ê 食物。

9 Biántit góa páchiok liáuāu, soah m̄ jīn Lí,

9 免得我飽足了後，soah m̄ 認祢，

kóng, "SiōngChú sī siánlâng?"

講：「上主是啥人？」

Koh biántit góa sànchhiah, soah ē khì thauthéh,
tìkàu siattók góa ê SiōngChú ê miâ.

Koh 免得我 sànchhiah，soah ē 去偷 théh，
致到麌瀆我 ê 上主 ê 名。

10 M̄ thang tui chülâng húipòng i ê pokjîn,

10 M̄ thang 對主人誹謗伊 ê 僕人，

biántit pokjîn ē kā lí chiùchôr,

免得僕人 ē kā 你咒詛，

lí soah s̄ng chò ū chōe.

你 soah 算做有罪。

11 Ú chítkóa lâng, in chiùchôr i ê lâupē,

11 有一 kóa 人，in 咒詛伊 ê 老父，

koh bô beh chiokhok i ê lâubú.

koh 無 beh 祝福伊 ê 老母。

12 Ú chítkóa lâng, in kā kakī khòaⁿ chò sī
chhengkhì ê;

12 有一 kóa 人，in kā kakī 看做是清氣 ê；

chóng sī, in pēng bô sétû kakī ê ùöe.

總是，in 並無洗除 kakī ê 汚穢。

13 Ú chítkóa lâng, in ê bákthâu huisiōng koân,
liân in ê bákchiu phôe mā thí koândoân.

13 有一 kóa 人，in ê 目頭非常 koân，
連 in ê 目 chiu 皮 mā thí koândoân。

14 Koh ú chítkóa lâng, in ê gêkhí chhinchhiūⁿ
kiàm, in ê téngē táu chhinchhiūⁿ to,

14 Koh 有一 kóa 人，in ê 牙齒親像劍，in ê 頂下
斗親像刀，

in beh thunchiāh têchiūⁿ khùnkhôr ê lâng kah
sèkan ê sànchhiah lâng.

in beh 吞食地 chiuⁿ 困苦 ê 人 kah 世間 ê
sànchhiah 人。

15 Gôkhî ú nñgê chabó kiáⁿ, in putsî hoah kóng,
"Hō góa, hō góa!"

15 蟭蜞有兩個 chabó kiáⁿ，in 不時 hoah 講：
「Hō我，hō我！」

In ú saⁿ hâng éngoán bē tichiok, nā liân m̄ bat
kóng "kàugiāh" ê, ú sì hâng,

In 有三項永遠 bē 知足，若連 m̄ bat 講「夠
額」ê，有四項，

16 Tōh sī imhú, bē hoâiñ ê chukiong, bô kàu chuí
ê thortê,

16 tōh 是陰府、bē 懷孕 ê 子宮、無夠水 ê 土
地，

kah bē kóng "kàugiāh ā" ê hóe.

kah bē 講「夠額 ā」ê 火。

17 Sauchhiò lâupē, khòaⁿkhin koh m̄ chunthàn
lâubú ê òe ê,

17 嘲笑老父，看輕 koh m̄ 遵 thàn 老母 ê 話 ê，

i ê bákchiu ê hō soaⁿkok tiong ê o'a tok chhut
lâi,

伊 ê 目 chiu ê hō山谷中 ê 烏鴉啄出來，

- 1 koh ē hō eng'á kiáⁿ chiāh lóh pak.
- 18 Tùi góa lâi kóng, siuⁿkòe kîbiāu ê, ū saⁿ hāng,
nā liân góa só m̄ chai ê, ū sì hāng,
- 19 tōh sī engchiáu tī khongtiong teh poe ê lō;
chōa tī chiohpôaⁿ téng teh sô ê lō;
chūn tī hái tiong teh kiāⁿ ê lō,
íkip lámlú kauháp ê lō.
- 20 Ímhū ê lō mā sī ánné;
i chiāh liáu, chhùi chít chhit, tōh kóng, "Góa bô
chòkòe siáⁿmih pháiⁿ tāichì."
- 21 Ě hō tē iôtāng ê, ū saⁿ hāng,
liân tē tamtng bēkhí ê, ū sì hāng,
- 22 tōh sī pōkjîn chiâⁿchò kunông,
gōng lâng tit tiōh páchiok,
- 23 bô lâng ài ê lúchú chhutkè,
íkip lúpī chhútai chúbó.
- 24 Tēbīn chiūⁿ ū sì chióng bîsè ê tōngbút,
m̄ koh, in khiok kék ū tîhūi.
- 25 Káuhia sī bô lát ê tōngbút,
chóng sī, in khiok ê hiáu tī joáhthiⁿ pīpān
chiāhmih.
- 26 Soahoan sī loánjiók ê tōngbút,
chóng sī, in khiok ê hiáu tī chiohpôaⁿ téng khí
chhù.
- 27 Chháumeh pēng bô kunông,
chóng sī, in khiok ê hiáu liáttüi chhut khì.
- 28 Siānthâng'á suijsián ê tàng ēng chhiú liáh,
chóng sī, i khsik tòa tī ôngkiong lāi.
- 29 koh ē hō 鷹 á kiáⁿ 食落腹。
- 18 對我來講，siuⁿ 過奇妙 ê，有三項，
若連我所 m̄ 知 ê，有四項，
- 19 tōh 是鷹鳥 tī 空中 teh 飛 ê 路，
蛇 tī 石磐頂 teh sô ê 路，
船 tī 海中 teh 行 ê 路，
以及男女交合 ê 路。
- 20 淫婦 ê 路 mā 是 ánné；
她食了，嘴一拭，tōh 講：「我無做過啥物
pháiⁿ tāichì。」
- 21 Ě hō 地搖動 ê，有三項，
連地擔當 bē 起 ê，有四項，
- 22 tōh 是僕人成做君王，
憲人得 tiōh 飽足，
- 23 無人愛 ê 女子出嫁，
以及女婢取代主母。
- 24 地面上有四種微細 ê 動物，
m̄ koh, in 却極有智慧。
- 25 狗蟻是無力 ê 動物，
總是，in 却 ē 曉 tī 热天備辦食物。
- 26 沙罐是軟弱 ê 動物，
總是，in 却 ē 曉 tī 石磐頂起厝。
- 27 草蜢並無君王，
總是，in 却 ē 曉列隊出去。
- 28 蟻蟲 á 雖然 ê tàng 用手掠，
總是，牠却 tòa tī 王宮內。

29 Khapō chonggiām ê, ū saⁿ hāng,
liân kiânlō chonggiām ê, ū sì hāng:
30 Sai sī pahsiù tiong ê tē it bēng,
bôlūn bīntùi siánmíh, i lóng bē tokiu;
31 Kîtha saⁿ hāng sī kekang, soaⁿiûnkáng,
íkip ū kунпeng hōoe ê kunông.

32 Lí nā chò sū gûgōng, koh chūko chūtāi,
á sī tōbō pháiⁿ sū, lí tiōh ēng chhiú am chhùi.
33 Kiáu lā gûleng ê seⁿchhut lengiû, phah tiōh
phīnkhang ê chhuthoeh;
chhinchhiūn ákke, kek khí lōkhì ê ínkhí
huncheng.

29 腳步莊嚴 ê，有三項，
連行路莊嚴 ê，有四項：
30 獅是百獸中 ê 第一猛，
無論面對啥物，牠 lóng bē 倒矢；
31 其他三項是雞公、山羊 káng，
以及有軍兵衛護 ê 君王。
32 你若做事愚蠢，koh 自高自大，
á 是圖謀 pháiⁿ 事，你 tiōh 用手掩嘴。
33 攬 lā 牛奶 ê 生出奶油，phah tiōh 鼻孔 ê 出血；
親像 ákke，激起怒氣 ê 引起紛爭。